

SERM. XXXVI, n. 1. <i>Omnia tamen...</i>	leg. f. <i>omnia autem.</i>
Id., ibid. <i>Fuerant multa...</i>	f. <i>fuerant antea.</i>
SERM. XLIX, n. 2. <i>Pejus mittere ventum.</i>	f. <i>pejorem mittere ventum.</i>
SERM. L, n. 1. <i>Præcedentium patrum.</i>	f. <i>præsentium patrum.</i>
Id., ibid. <i>Certari tecum...</i>	<i>certare tecum.</i>
Id., n. 5. <i>Laudem... laudare...</i>	f. <i>laudem... cantare.</i>
Id., ibid. <i>Vestigia imitantes...</i>	f. <i>vestigia sectantes.</i>
SERM. LV, n. 2. <i>Impetus fistula...</i>	f. <i>sonitus fistula.</i>
Id., ibid. <i>Puros roseosque...</i>	f. <i>puros virgineosque.</i>
Id., ibid. <i>Anfructuosos colles...</i>	f. <i>anfractuosos calles.</i>
Id., n. 3. <i>Herodias...</i>	<i>Herodiadis filia.</i>
Id., n. 4. <i>Transfudit...</i>	<i>se transfudit, vel transfudit.</i>
Id., ibid. <i>In longum elongetur...</i>	f. <i>in infinitum elongetur.</i>
SERM. LVI, n. 5. <i>Mentis præsidia...</i>	f. <i>mentis præsidium.</i>
SERM. LVII, n. 1. <i>Sed quem vides hominem, Joanne major est, et tamen non est dignus, etc.</i>	f. <i>sed quem vides, homine Joanne major est, et tamen non est dignus, etc.</i>
Id., n. 2. <i>Rapina est usurpati; sicut Adam, rapina, etc.</i>	f. <i>rapina est usurpati, sicut Adam: rapina, etc.</i>
Id., ibid. <i>Per istam suggestionem hominem diabolus fecit superbiæ illius suæ participem.</i>	<i>Melius: Ista suggestio hominem diabolo fecit per suam superbiam participem.</i>
Id., ibid. <i>Famulo tuo Moysi...</i>	<i>famulo suo Moysi.</i>
SERM. LVIII, n. 1. <i>Istius canis rabiosam feritatem obscundans.</i>	f. <i>istius canis rabiosam feritatem obtundens.</i>
SERM. LIX, n. 1. <i>Evangelicum capitulum.</i>	<i>in evangelicum capitulum.</i>
Id., ibid. <i>Salvat et retentat...</i>	<i>servat et retentat.</i>
Id., n. 2. <i>Animantia salvare...</i>	<i>animantia servare.</i>
SERM. LXV, n. 5. <i>Sed adhuc additur...</i>	f. <i>sed ad hoc additur.</i>
SERM. LXVI, n. 1. <i>Viscera culta...</i>	f. <i>viscera cumulata.</i>
Id., n. 3. <i>Quibus tam fuit timoris...</i>	<i>quibus tanta fuit timoris.</i>

SANCTI AURELII
AUGUSTINI

HIPPONENSIS EPISCOPI

OPERUM

PARS IV.

OPERA ORATORIA.

CLASSIS VI.

SERMONES INEDITI.

(SUPPLEMENTUM II.)

S. AUR. AUGUSTINI

HIPPONENSIS EPISCOPI

SERMONES INEDITI.

SERMONES

DE SCRIPTURA.

SERMO I.

De lapsu.

Eruiitur hic sermo ex Cod. Cass. xii. fol. 85. ubi continentur solummodo sancti Augustini factus. Pluribus mendis seaturit iste sermo, quas corrigere tentavimus; nihil aliunde complectitur, quod beato doctore indignum sapienti lectori videatur. Locus ejus post sermonem primum Benedictinorum, et ante primum sermonem Supplementi nostri primi.

SYNOPSIS.

I. Diaboli malitia ut homines in errorem et inobedientiam inducat. II. Adami et Evæ lapsus. III. Homo bestiis in vestitu et victu inferior. IV. Hæc a Deo emendata; sed secundo beneficio homines abusi sunt.

I. FRATRES charissimi, felix esset hominum genus, si

aut verba Dei bene perciperet, aut percepta servaret. Dicit enim hominibus Deus : « Si audieritis præcepta (1), » et feceritis ea, bona terræ edetis; si autem non feceritis, » gladius vos consumet¹. » Sed quia diabolus, fidei depravator, secundum naturam videre homines persuadet, pecoribus eos similes exhibet, quos Deus sui similes fecit, et nihilominus eos rebus deterioribus obtinet, cum divinæ fidei objicit rebus deterioribus rationem. Cum Deus hominibus dicat : « Nolite facere mala, et non vos apprehendant²; » e contrario diabolus dicere homines stimulat : Deum, quia vivitis, non curate. Nam nec mali homines viverent, nec boni malorum factionibus laborarent. Et hoc magis homines verum esse consentiunt, cum sciunt et viderint, quod mali homines supplicii gladio perierunt (2). Cum Deus hominibus dixerit Filium per virginem natum, diabolus e contra per homines astruit, nec rationem permittere, nec naturam, esse virginem matrem. Cum Deus hominibus dicat resurgere mortuos in præteritam carnem; diabolus e contra hominibus intimat naturam non posse, nisi nova tantum corpora gignere, non et morte (3) perdita renovare. Quid vobis, homines, faciam, quos ratione diabolus fallit?

II. Adam et Eva quomodo deceperit, quærite et videte quam verisimilem finxerit contra Dei præcepta rationem. Scriptum est enim : « Vocavit Dominus Adam, et dixit » ei : Ex omni ligno quod est in Paradiso manducabitis, » de fructu autem ligni quod est in medio Paradisi non » manducabitis ex eo, nec tangetis illud, ne moriamini³. » Lex est; non debuit præteriri. Usque adeo enim Deus

¹ Isaï. 1, 19 et 20. — ² Eccli. vii, 1. — ³ Gen. ii, 16, 17.

(1) De hac versione utitur Augustinus, contra duas epistolas Pelagii, lib. iv, n. 12. — (2) Forte *non perierunt*. — (3) Cod. male *mortem*.

beatos fecerat homines, ut mala penitus ignorarent, usque adeo etiam simplices, ut eis innocens nuditas nec verecundiam faceret, nec pudorem. « Erant, inquit, nudi Adam » et uxor ejus, et non pudebat eos¹. Serpens autem erat » sapientissimus (1) omnium bestiarum, quas fecit Dominus Deus. Et dixit serpens mulieri : Quare dixit Deus, » ut ab omni ligno, quod est in Paradiso non manducetis? Et dixit mulier serpenti : Ex omni ligno quod est » in Paradiso manducamus, de fructu autem ligni, quod » est in medio Paradisi, dixit Deus : Non edetis ex eo, » nec tangetis illud, ne moriamini. Dixit autem serpens » ad mulierem : Nequaquam morte moriemini (2). Scit » enim Deus, quia qua die manducaveritis ex eo aperientur oculi vestri, et eritis tanquam Dii, scientes bonum » et malum². » Videte nunc diabolus, quomodo apud simplices homines Dei verba destruxit; persuasit malus interpres, quia Deus immortalitatem hominibus potuit invidere. Primo elegit foeminam, rem utique fragilem, cui facile suaderet; deinde transtulit in serpentem. Usque adeo autem segura innocentia fuit, ut serpentem horrendum, quem expavescere debuit, non timeret. « Et sumpsit » mulier de fructu illo, et manducavit, et dedit viro suo » secum. Et manducaverunt, et aperti sunt oculi amborum, et cognoverunt, quia nudi erant³. » O dudum innocens nuditas, ut rubesceres profecisti!

III. « Et fecit Dominus Adæ, et uxori ejus tunicas » pelliceas, et vestivit eos, et dixit Dominus : Ecce Adam » factus est sicut unus nostrum, ut sciat bonum et malum⁴. » Non celat Dominus perditos, sed deridet, qui se deos fieri posse consilio diaboli crediderunt. Facti sunt

¹ Gen. ii, 25. — ² Id. iii, 1-5. — ³ Ibid. 6, 7. — ⁴ Ibid. 21, 22.

(1) De hoc adjectivo verbo utitur Augustinus in Genesi ad litteram, lib. xi, num. 4. — (2) Desunt hæc verba in Cod., ubi textus est truncatus.

denique dii, sed diabolo similes, cum a Deo abjecti sunt, pellibus et delicto vestiti. Dixit ergo Dominus, sed deridens: « Ecce Adam factus est sicut unus nostrum, ut » sciat bonum et malum. » O natura magistra libidinis, atque omnium delictorum, ubi est nunc legatus ille tuus serpens antiquus? Ubi tot linguæ? Ubi est illa immortalitas, quam invidentia Dei sublatam (1) deceptis hominibus promisisti? Si enim non potes miseris reddere, vel illam revoca, quam tulisti. Videte nunc homines quo duce natura perventi sint. Videte Paradisi exules, velut naufragos, maris foliis ac pellibus vix munitos (2). Da, si potes, natura, miseris vestes, quibus pro vestibus Deus sanctam fecerat nuditatem. Oves lanis cognatis, ut vestibus, et compositæ sunt et onustæ (3); capris capillus impexus et tegimen efficit et decorem; equis, leonibus, tauris, cæterisque feris ac bestiis mollis lanugo subjectis et cutem splendicat et colorem: aves (4) diversicoloribus plumis et pulchræ sunt, et munitæ; serpens ipse, qui vobiscum damnatus est, quotannis tunicas exuit: dum veteres abjicit (5), induit novitatem. Vos solos homines nudos natura suscepit, et propalatur noverca, non mater. Vos rebus omnibus indigentes misericordia publica pecudum pascit ac vestit; vobis lanas oves impertiunt, vobis capræ, boves et cætera pecora ad victum, aut læti tribuunt, aut laborem. Non serviunt vobis ista, sed præstant, aut si imputatis hoc illis, quod eas pascitis, custoditis, quod ab iisdem abigitis bestias, quod iis pabula vel stabula providetis, nec siquidem domini estis, qui vestri auri (6) servitiorum meremini servitum.

IV. Et hoc emendaverat Deus, ut vos dedicatos (7) effi-

(1) Vocem illam addidimus, quæ evidenter in Cod. desideratur. — (2) Cod. male munit. — (3) Id. male onus a capris. — (4) Id. pessime habes. — (5) Id. male abjicit. — (6) Id. vestro auro. — (7) Id. male dedicatos.

ceret; sed beneficii secundi indulgentiam ingrati homines perdidistis. Pluerat nobis Deus manna de cœlo, ut quod desiderii fuerat, hoc saperet; dederat aquam de saxis sponte salientem, ubicumque sitiistis, ne humorem terræ quærentes, fontes foderetis, aut puteos; dederat terram lacte ac melle fluentem, ut nec favos apum, nec ubera pecudum premeretis; dederat botros ultro nascentes, quorum unum homines duo vix cum traverso humeris sustinerent. Invidistis nobis posteris vestris: nam et nos possemus hæc bona percipere, nisi sanctam Dei potentiam sacrilegio læderetis. Quoniam igitur degradare nostræ origini contigit, si vobis tandem sapiens pudor est, ut iis, qui decepti sunt, fuit sapiens poenitudo, vel nunc Dei Filio credite; quod vobis ad vitam proficiat, et salutem.

SERMO II.

De Adam.

Hunc sermonem mutuati sumus ex Bibl. Laurent., Plut. XII, Cod. XIV, fol. 258; dicitur etiam in Cod. Veneto reperiri; de quo vide Bandini, fol. 21, XVII. Nomen præfert sancti Augustini, cui nulla de causa videtur denegandus. Locus ejus post secundum sermonem nostri primi Supplementi.

SYNOPSIS.

I. Adam creatus et instructus ad resistendum tentationibus et acquirendam vitam æternam, cecidit deceptione diaboli per

mulierem. II. Priorum parentum lapsus tristes effectus attulit. III. Quam grande et luctuosum fuerit Adæ peccatum. IV. Deus procurata confusione et confessione peccati, parat misericorditer generi humano redemptionem; unde demonstratur utilitas humilitatis et compunctionis. V. Peccatum post veniam admissum multo gravius est peccato Adami, propter redemptionis gratiæ abusum. VI. Gratiæ ideo maximæ Deo rependendæ pro tantis beneficiis. VII. Hinc niti debemus respondere gratiæ Dei, sequendo Christum ad cœlos ducentem. VIII. Conclusio.

I. NEMO qui nesciat in principio hominem a Deo plasmatum ut instrueretur prudentia, consilio firmaretur, rationis capax divina providentia (1) redderetur; instrueretur, inquam, prudentia qua hostis calliditatem vitaret, consilio quo salutaria secreta requireret, ratione qua Deo creatori parendum esse cognosceret. Etenim Dominus Deus videns hominem innocentem quem fecerat, instruxit, monuit, armavit: quippe qui cum diabolo fuerat pugnaturus, velut quibusdam armis, hoc est, prudentia, consilio, ratione fuerat instruendus. Addidit præterea legem, qua Dei voluntatem cognosceret, et quid continuo eveniret, addisceret. Quia enim homo incautus libentius diabolo persuadenti quam Domino jubenti consensit, et vitam quam habuit, perdidit, et mortem quam ignorabat, accepit. Stabat Adam inter uxorem et diabolum, inter Evam et hostem, inter mulierem (2) et serpentem. Diabolus persuasit, ut noceat: Eva consensit, ut pereat; diabolus mulierem astutia sua fallenter circumvenit: mulier incauta serpentinum (3) virus accepit; diabolus quod per se non potuit, per uxorem Adam protoplastum circumvenit; Adam vero per uxorem invenit interitum, quam a Deo acceperat in auxilium.

(1) Cod. prudentia. — (2) Id. male muliere. — (3) Id. serpentium.

II. Proh dolor (1)! prospera in contrarium cedunt; utilia perniciem operantur. Deinde plus Adam domesticis, quam inimici jaculis læditur; plus proprio, quam hostili ense perimitur; plus mulieris, quam extero gladio vulneratur. Accessit enim serpens subtilis ut falleret; et accessit non ut viro, sed ut mulieri serpentinum virus infigeret: accessit, inquam, ut unius consensu utrique nocere posset (2). Serpens persuasit quod ambobus obesset; utrique obfuit, quod unius animum malitia serpentis infecit. Denique consentiens mulier talis circa virum extitit, qualem circa se malitiam serpentis invenit. At Eva persuasa est (3), et persuasit; infecta est, et infecit; decepta est et decepit. Quæ quidem mulier feritur sententia duplici, altera propria, altera communi: propria, qua filios parere in dolore præcepta est; communi, qua cum viro morti addicta est (4): altera, quia serpenti assensit; altera, quia marito persuasit. De consensu enim, mortis sententiam accepit; de persuasu, in dolore filios parere meruit. Hanc igitur sententiam et qui non novit, dum experitur, discit; et qui nescit, dum expungitur, sentit; et qui ignorat, dum experitur (5), agnoscit.

III. Proh nefas! præceptum Dei contemnitur, et persuasio serpentis auditur. Despicitur Deus providens, et serpens auditur decipiens. Spernuntur salutaria monita, et recipiuntur colloquia venenata. Unde et dicitur homo ex contemptu mori, quia maluit obedire serpenti. Expoliantur gloria, dignitate privantur. Facti sunt quod non erant, dum amittunt quod fuerunt a Deo. Gaudet serpens perpetrasse se quod voluit; lætatur peremisse ho-

(1) Cod. male pro dolore. — (2) Id. potuisset. — (3) Id. Eva perfusa est, alias persuasa est, quod evidenter indicat lectionem variantem, quæ in textum incaute irrepit. — (4) Id. addita est. — (5) Hic aliquid latet mendum, quod sanare non potuimus.

minem, quod optavit. Exultat malitia, affectat in hominibus deceptionem implese, et nescit se, infelix, vulneratum esse, dum vulnerat: et dum trucidat hominem, perimit seipsum. Dolet et Dominus hominem mortis sententiam potius meruisse, quam vitæ; meruisse interitum, quam salutem; gloriam contempsisse, quam mortem. Sed tamen plus malitia serpentis, quam hominis contemptu commotus est (1); crudelitatem hostis exhorruit, et deceptum hominem paterna pietate condoluit. Inimicitiae auctore permotus est, et clementer hominem doluit, qui deceptus est.

IV. Denique Dominus Deus inquit: «Ubi es, Adam?» Confessionem (2) provocat, dum interrogat. Vult enim eum fari peccatum, cum ejus novit admissum (3). Quærit misereri; cum reo de culpa colloquitur. Veniam cogitat, qui causam contemptæ legis incusat. Jurgat, culpatur, ut possit reus tribuere veniam: et quos (4) noluerit instituendo firmare, eos possit confitendo purgare. Accipiunt indumenta pellicea, ut qui confessum delictum jam fecerant, veniam cultus humilitate acciperent. Ostendit Dominus quibus officiis possint delicta purgari. Ostendit confessionem et deformitatem cultus, veniam posse facillime impetrare. Ut enim contumacia est celare, quod Deo teste commiseris, sic periculosum est, si splendore cultus animi innocentiam mentiaris. Nemo itaque, nemo peccator vitia desperata lætitia contegat: nemo infecto deliciis animo dissimulationis virus infundat. Animi vitia corporis mœrore monetrentur. Si vexatus est animus, lugeat corpus; quoniam corpus quoties in amaro (5)

(1) Cod. *hominis contemptus commonitus est hominis*, ubi verbi hominis iteratio videtur abundare. — (2) Id. *professionem*. — (3) Id. *amissum*. — (4) Id. *quod*. — (5) Sic forte legendum, ut stet sensus; Cod. sine sensu *in anima*.

est, animus mœstitia condolescit. Corporis vitia sine animæ compassione esse non possunt, et animæ vitia corporis compassione probantur. Pariter contristantur, ut pariter veniam consequantur; quoniam utrumque simul aut beneficio foveri, aut injuria vexari necesse est. Neque enim aliud est homo, quam corporis et animæ congregatio. Hæc enim duo quantum diffinitionibus differunt, tantum hominem dum junguntur efficiunt. Ut enim in vita separari non possunt, ita nunquam boni malique merito separantur. Ut enim non potest corpus bonum ab anima separari, ita malum corpus non potest dissociari. Si enim, in die judicii, largiente Deo, indulgentiam mereantur, cur non in isto sæculo pariter aut mœstitia aut lætitia perfruuntur?

V. Unde tibi, Christiane, excusatio nulla est, qui post servitutem liberatus, post captivitatem receptus, post vexationem curatus, post meritas... (1), habes in monitis, ut exerceas; habes exempla, quod timeas. Adam enim nec fallaciam diaboli norat, nec deceptionem cujusquam desleverat, quidquid posset evadere (2), nisi prior cum hoste, dum confligit, occumberet. Te jam instruit Dominus, tibi exempla gestorū proposuit: «Ecce, inquit, sanus factus es, jam noli peccare; ne quid tibi » deterius fiat¹. » Noli, inquit, peccare post veniam; noli vulnerari post curam, noli sordidari post gratiam. Cogita, inquit, homo, graviorem culpam esse post veniam; renovatum vulnus pejus dolere post curam, molestius hominem sordidari post gratiam. Qua de re indulgentiæ ingratus est, qui post veniam peccat; sanitate indignus

¹ Joan. v, 14.

(1) Hic aliquid deesse videtur. Forte: *post meritas pœnas absolutus*. — (2) Hic videtur sententia claudicare, quam sanare non præsumo.

est, qui semetipsum, postquam (1) curatus est, vulnerat, nec mundus esse meretur, qui seipsum post gratiam sordidat. Porro qui post absolutionem non peccat, meretur primum; qui post curam cautus est, sanctitatis possidet donum; qui gratiam Dei in lege tenuerit, æternitatis accipiet regnum. Grave est enim hominem instructum delinquere (2), gravius est jam absolutum peccare. Servo pejor est, qui patronum post datam libertatem offendit; beneficii ingratus est, qui datorem tumoris arrogantia despicit. Quære autem salutem de exemplo; acquire, aut consortio similem sententiam metue. Ne severum sentias iudicem, qui dignum contempseris persuasorem: « Sic enim dilexit Deus mundum, ut Filium » suum unigenitum daret; ut omnis qui credit in eo non » pereat, sed habeat vitam æternam¹. » Magna et immensa Dei Patris dilectio, et incessabilibus laudibus prædicanda est, et in omni tempore glorificanda, quia ad redimendos nos de æterna morte, vitæ auctor reparare vitam nobis omnipotentem æternumque Filium, qui erat et qui est unius (3) cum Patre et Spiritu sancto potestatis, mittere destinavit; sicut Deus hunc mundum ab initio creavit, ita et per eundem illum renovavit inventeratum atque jacentem in malitia peccati. Ipse enim per suum sanctum adventum, et illuminavit Ecclesiam, et ab iis terrenis segregavit et elevavit conversationibus, quia ei spem vitæ cœlestis tribuit. Erecta enim fuit de tenebris ad lucem, dum se Sol justitiæ præsentavit Christus; sitiienti avidoque populo ejus doctrinæ fluentia manifestavit, perpetuaque dulcedine irrigavit exemplis suis sanctis, per quæ possumus evadere inferni flammæ, et adipisci invisibilia bona quæ nunquam finiuntur.

¹ Joan. III, 16.

(1) Cod. male primo quam. — (2) Id. relinquere. — (3) Id. male unus.

VI. Et ideo agenda sunt gratiæ omnipotenti Deo omnium beneficiorum ejus, et considerandum est sine intermissione quanta super nos effusa sint viscera Creatoris nostri. Omnes enim nos ex gentilitate venimus. Antiqui patres nostri idolis serviebant; et dereliquentes Deum a quo facti sunt, deos venerati sunt quos fecerunt. Nos autem per omnipotentis Dei gratiam, ad lucem de tenebris reducti sumus. Recolamus ergo de quibus criminum tenebris venimus, et de luce fidei quam accepimus, gratiam agamus, id est, de fide recta, et pura intelligentia, et de baptismo, quod accepimus. Neque enim divinam misericordiam intelligit, qui suæ miseriæ memor non est. Unde per Psalmistam Deo dicitur: « Mirifica misericordias tuas, qui salvos (1) facis sperantes in te¹. » Tunc enim nobis divinæ misericordiæ miræ fiunt, cum nobis ad memoriam miseriæ nostræ revocantur. Ideo debemus amare illum, et ad eum totis viribus anhelare, a quo veraciter ad vitam de errore revocati sumus. Ecce ad fidem atque ad audiendum verbum Domini nostri ex diversa mundi qualitate venimus, atque ex dissimilibus iniquitatibus in sanctæ Ecclesiæ concordiam congregati sumus; ita ut etiam patenter factum esse videatur quod de reprobatione Ecclesiæ per Isaiam dicitur: « Habitabit lupus » cum agno, pardus cum hædo accubabit². » Nam per charitatis gratiam lupus cum agno habitat, quia hi qui in sævitia raptores fuerunt, cum mansuetis ac mitibus in pace conquiescunt; et pardus cum hædo accubat, quia is qui peccatorum suorum maculis varius fuit, cum eo qui se despicit, et humiliter peccatorem se fatetur, humiliari consentit. Ubi et subditur: « Vitulus, et leo, » et ovis, simul morabuntur³, » quia is qui per contri-

¹ Psal. xvi, 7. — ² Isai. xi, 6. — ³ Ibid.

(1) Cod. male salvum.

tum cor ad quotidianum se Deo sacrificium præparat, et alius qui tanquam leo ex crudelitate sæviebat, et alter qui velut ovis in innocentiae suae simplicitate perdurat, in caulis sanctæ Ecclesiæ convenerunt. Ecce qualis est charitas, quæ diversitates mentium accendit et conflatur, et quasi in unam auri speciem reformat.

VII. Sed in eo, quo (1) electi sic se amant, ad illum necesse est ut festinent; ut eum æterno gaudio in cœlo videre mereantur. Unus est enim Dominus ac Redemptor noster, qui hic electorum suorum corda ad unanimitatem ligat, et ad supernum amorem per interna desideria excitat. Unde et illic subditur: « Et puer parvulus » juvabit eos⁴. » Quis est iste parvulus, nisi de quo scriptum est: « Puer natus est nobis, et filius datus est nobis². » Qui simul habitantes juvat, quia ne in terrenis rebus corda nostra inhæreant, hæc per internum desiderium quotidie inflammat; et hoc ipsum juvare, est amorem suum incessanter accendere, ne cum nos vicissim diligimus, mente in hoc exilio remaneamus, requiesque vitæ hujus sic placeat, ut ad oblivionem patriæ nos perducat; ne delectata mens prosperis torpeat. Unde et donis suis flagella permiscet, ut nobis omne quod in sæculo delectabat, amarescat; et illud incendium exurgat in animo, quod nos ad cœleste desiderium excitet. Puer ergo parvulus nos juvat, cum omnipotens Deus per charitatem quam nobis tribuit, in hoc nos mundo mentem figere non permittit; sed per compunctionem, et emendationem morum, et confessionem peccatorum nos ad se invitat. De quo per Psalmistam dicitur: « Introïte portas » ejus in (2) confessione³, » et reliqua. Cum enim peccata nostra per lacrymas confitemur, angustæ viæ por-

⁴ Isaï. xi, 6. — ² Id. ix, 6. — ³ Psal. xcix.

(1) Cod. quod. — (2) Id male confessionis.

tam ingredimur; sed cum post hæc securi ad æternam vitam perducemur, porta nostræ patriæ (1) in confessionum laudibus intrabimus; quia ibi jam angustia non erit, cum nos lætitia æternæ solemnitatis susceperit. Ibi laudibus prædicabimus eum, quem in humilitate carnis pro nostra necessitate legimus, ut nobis omnibus assessum æterni regni præparet.

VIII. Optandum ergo nobis est, ut ad eum citius perveniamus, cum quo omnia bona obtinebimus, cui conditio (2) perpetua est in æthereis arcibus, una est cum Patre potentia, par splendoris claritas, indivisa sublimitas, honor æquus, eadem virtus, sociale fastigium (3), regnum infinitum in ævum.

SERMO III.

De Josepho.

Legitur sermo iste in Cod. Cass. cccclxxxvii, fol. 112 cum hoc titulo: Item sermo unde supra; supra autem habentur sermones sancti Augustini. Nihil continet quod dubitandi de tituli veritate locum præbeat. Ponatur ergo post sermonem præcedentem.

SYNOPSIS.

I. Post mortem Joseph, Judæorum captivitas. II. Ejus historiae allegorica interpretatio. III. Liberationis a Moyse et Aarone factæ interpretatio similiter allegorica. IV. Ægyptus fugienda, ut Deo sacrificium laudis offeratur.

I. Sicut sacra, dilectissimi, Testamenti Veteris nobis

(1) Cod. porta nostra patria. — (2) Id. condicione. — (3) Id. pessime fastidium.